

PRITARTA

Kupiškio rajono savivaldybės tarybos
2016 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. TS-193

PATVIRTINTA

Kupiškio rajono Šepetos Almos Adamkienės
pagrindinės mokyklos direktoriaus 2016 m.
..... įsakymu Nr.

**KUPIŠKIO RAJONO ŠEPETOS ALMOS ADAMKIENĖS PAGRINDINĖS
MOKYKLOS JUNG TINĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO GRUPĖS
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA**

TURINYS

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS.....	3
II SKYRIUS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI.....	3
III SKYRIUS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI.....	4
IV SKYRIUS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO TURINYS.....	6
V SKYRIUS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRIEMONĖS.....	14
VI SKYRIUS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PASIEKIMAI, JŲ VERTINIMAS....	15
LITERATŪRA.....	15

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Švietimo teikėjo pavadinimas – Kupiškio rajono Šepetos Almos Adamkienės pagrindinė mokykla.

Teisinė forma – Kupiškio rajono savivaldybės biudžetinė švietimo įstaiga.

Grupė – bendrojo ugdymo mokykla.

Tipas – pagrindinė mokykla

Adresas – Šepeta, Šepetos g. 4, Kupiškio rajonas.

Vaikai ir jų poreikiai. Tėvų pageidavimu, steigėjui (Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Kultūros ir švietimo skyriui) pritarus nuo 2013 m. rugsėjo 1-osios dienos mokykloje pradėjo veikti jungtinė ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymo grupė, ugdomi 3 – 6 m. vaikai.

Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas. Ikimokyklinio ugdymo grupėje dirba viena pedagogė, turinti ikimokyklinės įstaigos auklėtojos ir aukštąjį pradinį klasių išsilavinimą, edukologijos magistro laipsnį, mokytoja. Mokykloje dirba socialinė pedagogė ir logopedė.

Švietimo teikėjo savitumas. Ikimokyklinio ugdymo grupė yra Šepetos pagrindinės mokyklos patalpose. Tai yra didelis privalumas, nes vaikai jau būdami grupėje susipažįsta su mokyklos erdve, miestelio aplinka. Tai leidžia didelį dėmesį skirti gamtos, gyvūnijos pažinimui, kaimo tradicijų ugdymui. Vaikai turi galimybę lankytis mokyklos, miestelio bibliotekoje, lankytis sporto ir aktų salėje bei dalyvauti mokyklos ir bendruomenės renginiuose.

Mokykloje organizuojamos įvairios šventės, pramogos, vakaronės. Vykdoma kraštotyrinė, sportinė veikla. Rengiami tradiciniai renginiai. Mokykla glaudžiai palaiko ryšius su Šepetos bendruomene. Vyksta bendri renginiai, kuriuose pristatoma mokyklos veikla, ugdymo naujovės.

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai. Tėvai, auginantys ikimokyklinio amžiaus vaikus, pageidauja ir pritaria ikimokyklinio ugdymo grupės įkūrimui mokykloje. Šį norą tėvai grindė rūpesčiu, kad vaikui negali duoti pilnaverčio, jo amžiaus atitinkančio ugdymo, suaugusiųjų vykimu dirbti į rajono įstaigas ir nenoru palikti vaikų namuose be priežiūros ar auklei.

II SKYRIUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Demokratiškumo – humaniškumo principas. Vaiko ir suaugusiojo tarpusavio pagarba ir pasitikėjimas, visų bendruomenės narių dalyvavimas priimant sprendimus.

Individualizavimo principas. Ugdymas grindžiamas kiekvieno vaiko asmenybės pažinimu, ugdymo(si) poreikių pažinimu, numatant veiklas ir sudarant sąlygas kiekvienam vaikui ugdytis ir tobulėti.

Tikslingumo principas. Programos turinys atitinka ikimokyklinio ugdymo tikslus ir uždavinius bei orientuotas į vaiko ugdymosi motyvacijos skatinimą.

Tęstinumo – vientisumo principas. Vientisas ikimokyklinio ugdymo turinys suderintas su priešmokyklinio ugdymo turiniu. Turinys planuojamas atsižvelgiant į vaiko jau turimas kompetencijas bei ugdymosi perspektyvą.

Lankstumo principas. Ugdymo procesas planuojamas lanksčiai ir koreguojamas pagal aplinkybes.

Grižtamojo ryšio principas. Veiklos refleksija padeda analizuoti pasiekimus ir siekti kokybiškų pokyčių.

Ikimokyklinio ugdymo turinys yra glaudžiai susietas su priešmokykliniame ugdyme išskirtomis penkiomis kompetencijomis (socialine, sveikatos saugojimo, pažinimo, komunikavimo, menine), nes mokykloje veikia jungtinė – ikimokyklinio (3–5 m.) ir priešmokyklinio (6 m.) amžiaus vaikų grupė.

III SKYRIUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Programos tikslas ir uždaviniai apima vaikui skiepytiną bendražmogiškąsias vertybines nuostatas bei suaugusiųjų pagarbą vaiko kultūrai.

Tikslas - remiantis tautos kultūros vertybėmis ugdyti žingeidų, kūrybišką, savimi pasitikintį vaiką, padėti įgyti šias kompetencijas:

socialinę – ugdyti vaikų savarankiškumą, pasitikėjimą savimi; mokytis elementarių savitarnos įgūdžių, kultūringo elgesio, numatyti savo elgesio pasekmes;

sveikatos saugojimo – ugdyti higienos ir saugumo sampratą; mokytis valdyti savo kūną, išreikšti save judesiu; pratinti jausti šalia esantį;

pažinimo – skatinti domėtis viskuo, kas supa vaiką, tyrinėti, stebėti, eksperimentuoti; ugdyti jautrumą tradicinės kultūros apraiškoms;

komunikavimo – lavinti vaikų kalbą; skatinti keistis emocijomis, jausmais, nuomonėmis, žiniomis; pratinti laikytis bendravimo kultūros taisyklių;

meninę – ugdyti gebėjimą patirtus įspūdžius bei jausmus išreikšti meninėmis priemonėmis, kūno plastika, garsu, žodžiu; žadinti norą kurti.

Uždaviniai:

Sudaryti sąlygas vaiko biologiniam ir socialiniam vystymuisi per pagrindinę jo amžiui būdingą veiklą – žaidimą;

Saugoti ir stiprinti fizinę ir psichinę vaiko sveikatą, tenkinti svarbiausius jo poreikius: bendravimo, pažinimo, judėjimo, saviraiškos;

Stiprinti šeimos ir ugdymo įstaigos sąveiką;

Sukurti vaikystės poreikius atitinkančią, saugią, estetišką aplinką;

Rūpintis kultūros vertybių saugojimu ir puoselėjimu

IV SKYRIUS
IKIMOKYKLINIO UGDYMO TURINYS

Kompetencija	Sritis	Esminės nuostatos	Esminiai gebėjimai	Vaikų veiksenos	
				3–4 metai	5–6 metai
Socialinė	Santykiai su suaugusiais	Nusitekęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais.	Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdieninėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariai, derasi; žino, kaip elgtis su nepažįstamaisiais.	Dalyvauja pasiūlytoje veikloje ir bando ją plėtoti. Atėjusiems svečiams rodo žaislus, darbelius, atsako į klausimus. Rodo šiltus jausmus ir prisirišimą.	Kviečia dalyvauti suaugusiųsios savo sumanytoje veikloje. Pasakoja apie savo patyrimus. Pasako savo nuomonę. Tariai, kuria taisykles.
	Santykiai su bendraamžiais	Nusitekęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais.	Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalijasi žaislais, tariai, užjaučia, padeda), suaugusiojo padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.	Draugauja su vaikais. Kontroliuoja savo norus, palaukia savo eilės. Supranta kito norą žaisti kartu, dalijasi žaislais.	Žaidžia su visais grupės vaikais, po du ar kelis. Pasiprašo priimamas į žaidimą. Sugalvoja žaidimą pats ir kviečia kitus žaisti kartu. Tariai dėl veiksmų. Pasako, koks elgesys tinka, o koks ne.
	Savivoka ir savigarba	Save vertina teigiamai.	Supranta savo asmens tapatumą (aš esu, buvau, būsiu), pasako, kad yra berniukas/mergaitė, priskiria save savo šeimai, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta ir gina savo teises.	Pasakoja apie save, ką veikė darželyje, namie. Tyrinėja savo kūną, pastebi panašumus, skirtumus. Teigiamai vertina save. Apibūdina savo ir kito jausmus.	Kalba apie savo praeitį, dabartį, ateitį. Nupiešia save, kitus. Pasakoja apie savo šeimą. Paskatintas pagiria kitus, atsiprašo. Iš intonacijų, žodžių, veido išraiškos supranta, kada palankiai ar nepalankiai jį vertina.

Kompetencija	Sritis	Esminės nuostatos	Esminiai gebėjimai	Vaikų veiksenos	
				3–4 metai	5–6 metai
Socialinė	Emocijų suvokimas ir raiška	Domisi savo ir kitų emocijomis ir jausmais.	Atpažįsta bei įvardina savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus (užjaučia, padeda).	Apibūdina savo ir bendraamžių savijautą. Rodo palankumą ar užuojautą.	Pasakoja apie savo, kitų jausmus, pasako, kodėl taip yra. Pastebi ir apibūdina, jei kam liūdna ar reikia pagalbos. Kalba apie tai, kas padeda pasijusti geriau. Nesivelia į barnius, o ieško pagalbos.
	Savireguliacija ir savikontrolė	Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį.	Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiaudrinęs geba nusiraminti.	Atsižvelgia į suaugusiojo prašymus, tariasi, klausia. Žino paprastas kasdienines elgesio taisykles, jų laikosi. Priminus ir padedant tvarko žaislus.	Randa būdų ar vietą, kur gali nusiraminti. Pats sprendžia problemas ir nesutarimus, ieško išečių, derasi. Pastebi negerai besielgiančius ir juos drausmina. Dalinasi vaidmenimis, tariasi.
	Problemų sprendimas	Nusiteikęs ieškoti išečių kasdieniniams iššūkiams bei sunkumams įveikti.	Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.	Žino būdus, kaip įveikti sunkumus. Padrąsintas randa išeitį iš susidariusios padėties. Kreipiasi, prašo pagalbos. Padrąsintas imasi sudėtingesnės veiklos, bando, eksperimentuoja, tariasi su kitais.	Susipykęs bando pats taikytis. Žino ir pasako kelis būdus, kaip elgtis įvairiose situacijose. Įvardija kitų ketinimus, poelgius ir jų pasekmes. Pasiūlius imasi sudėtingos veiklos, atlieka problemines užduotis. Nepavykus pačiam atlikti, prašo pagalbos.

Kompetencija	Sritis	Esminės nuostatos	Esminiai gebėjimai	Vaikų veiksenos	
				3–4 metai	5–6 metai
Sveikatos	Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai	Noriai ugdomi sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius.	Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu, prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.	Taisyklingai naudojasi šaukštu ir šakute, kai valgo.. Savarankiškai plauna, šluosto rankas, veidą. Priminus kosint prisidengia ranka burną, naudojami nosine. Paskatintas tvarko žaislus. Apibūdina situacijas, pasako kas gerai, o kas ne.	Valgymo metu naudojami peiliu, servetėlėmis. Pasako pavyzdžių, kas kenkia sveikatai, o kas stiprina. Žino, kur kreiptis susirgus, ištikus nelaimės. Tvarko savo aplinką, daiktus. Pasako, kaip rengtis skirtingu oru. Rūpinasi asmens higiena. Žino dantukų priežiūros svarbą. Žino saugaus elgesio su ugnimi, gamtoje taisykles.
	Fizinis aktyvumas	Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.	Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, spontaniškai ir tiksliai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika.	Daro mankštą, žaidžia judrius žaidimus, supranta ir vykdo nesudėtingas žodines užduotis. Piešia, braižo nesudėtingas geometrines figūras, lipdo, kerpa tiesias linijas, klijuoja.	Atlieka ritminius judesius. Žino saugaus elgesio taisykles. Žaidžia komandinius žaidimus, varžosi tarpusavyje. Kerpa įvairias formas, bando naudotis adata, vąšeliu.

Kompetencija	Sritis	Esminės nuostatos	Esminiai gebėjimai	Vaikų veiksenos	
				3–4 metai	5–6 metai
Komunikavimas	Sąvokinė kalba	Nusiteikęs išklausyti kitą ir išreikšti save bei patirtį kalba	Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreišdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.	Domisi ir nori girdėti aplinkinių pokalbius, pasakojimus. Išklauso, reaguoja į turinį. Vartoja elementarius mandagumo, girdėtus naujus žodžius. Deklamuoja savo kūrybos eilėraštukus.	Supranta įvairių žanrų tekstus. Mėgdžioja personažų kalbėjimą, grimasas. Suvokia pasakojimo turinį, eigą. Klausinėja apie tai kas įdomu, gautą informaciją perduoda kitam. Pasakoja išgalvotas, fantastines istorijas. Kalboje naudoja naujus žodžius. Girdi, atpažįsta žodžių garsus. Pasakoja paveikslą, kuria pasakas, juokauja, žaidžia žodžiais.
	Rašytinė kalba	Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu	Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius, bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.	Prašo paskaityti knygelę, pats kalba apie iliustracijas. Supranta aplinkoje dažnai matomus simbolius, aiškina jų reikšmę. Keverzonėmis rašo raides, savo vardą. Apvedžioja kontūrus, sujungia taškus. Skiria panašios formos ženklus, simbolius. Domisi kompiuterio simboliais, raidžių trafaretais.	Apibūdina, kokios knygos patinka. Pasakoja teksto veiksmą, turinį. Įvardija atskiras raides. Atpažįsta artimiausioje aplinkoje esančius simbolinius ženklus, skaitinėja įvairias iškabas. Užrašo savo vardą, nukopijuoja žodžius, simbolius. Savarankiškai užrašo kompiuteriu. Popieriaus lape išdėsto piešinį. Atlieka žodinius nurodymus, susijusius su ženklų seka.

Kompetencija	Sritis	Esminės nuostatos	Esminiai gebėjimai	Vaikų veiksenos	
				3–4 metai	5–6 metai
Pažinimo	Aplinkos pažinimas	Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.	Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir mokosi ja naudotis.	Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir mokosi ja naudotis.	Gyvūnus ir augalus skirsto pagal aiškiai matomus išorinius požymius. Kalba apie tai kur gyvena laukiniai ir naminiai gyvūnai. Pasakoja apie tėvus, senelius, jų darbus ir pomėgius. Žino tradicines šventes, joms ruošiasi, švenčia. Žino miestus, kur jie gyvena. Parodo kelis miestus Lietuvos žemėlapyje. Pažįsta Lietuvos simbolius. Išbando senovinius daiktus. moka palyginti ir apibūdinti dabartinę buitį techniką. Naudojasi ja saugiai. Domisi maisto ruošia, padeda, nusako pagaminimo seką. Rūšiuoja atliekas. Klausinėja apie dangaus kūnus.
	Skaičiavimas ir matavimas	Nusiteikęs pažinti pasaulį skaičiuodamas ir matuodamas	Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje. Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį, jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas.	Apibūdina sąvokomis: daug, vienas, nė vieno, tiek pat. Vartoja sąvokas: pirmas, antras. Randa panašios formos, spalvos, dydžio daiktus, vartoja palyginimus. Iš geometrinių figūrų formuoja daiktus. dėlioja dėliones, lengvai randa trūkstamas detales. Palygina kasdieninėje aplinkoje esančių daiktų ilgį, aukštį, masę, storį, plotį. Parodo, kur jo priekis, nugara.	Suskaičiuoja, daiktus atskirose daiktų grupėse. Pasako, kurioje grupėje daugiau, kur mažiau. Suskaičiuoja, kiek liks atėmus, ar pridėjus. Kiekį nuo 0 iki 10 susieja su skaičiumi. Iš kairės į dešinę piešia smulkius elementus. Apibūdina kelis daiktus ar jų dalis, primenančius žinomas geometrines figūras. Keičia judėjimo kryptį pagal žodinį nurodymą arba simbolius. Pasakoja kaip daiktai išsidėstę

			Pradeda suvokti laiko tėkmę ir trukmę	Paprašytas teisingai parodo kryptį savo kūno atžvilgiu. Papasakoja, ką veikia ryte, dieną, vakare, naktį.	paveikslėlyje. Įvardija, kiek savaitė turi dienų, moka jų seką. Apibūdina metų laikus pagal pokyčius gamtoje, atliekamus darbus. Pasako, ką galima nuveikti per minutę, 10 minučių, dieną, savaitę, metus.
	Tyrinėjimas	Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebisi, bando, samprotauja	Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.	Žaidžia (manipuliuoja) kiekiais, dalija ką nors dalimis, grįžta prie vientiso. Varto knygas, vaizduoja, kad skaito, kalba apie tai, ką mato. Ardo daiktus, tyrinėja, kas yra viduje. Žaidimui naudoja aplinkoje esančius daiktus. Grupuoja daiktus tam tikra tvarka, padeda tvarkytis ar dirbti kitus darbus.	Apibūdina daiktų, medžiagų, gyvosios gamtos objektų savybes, piešia, konstruoja įsivaizduojamus daiktus. Pastebi ir pasako, parodo, kaip pasikeitė gamta, mąsto, su kuo tai susiję. Moka fiksuoti pastebėjimus. Atlieka nesudėtingus bandymus. Atpažįsta ir aptaria akivaizdžius daiktų, gyvūnų, augalų grupių panašumus ir skirtumus.
	Mokėjimas mokytis	Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko	Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, sprendžiamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.	Pasako, ko nori išmokti, klausia, tariasi, prašo pagalbos. Supranta, kada padaro teisingai. Žaidžia ir įtraukia kitus į vis sudėtingesnio siužeto žaidimus. Pasakoja, ką veikė per dieną ir ko išmoko.	Pasako, kad nori išmokti rašyti, skaityti, skaičiuoti, išsiaiškinti, tyrinėti aplinką. Užduoda daug klausimų: kas, kaip, kodėl tai vyksta. Geba pats rasti atsakymus. Žaidžia stalo, kompiuterinius žaidimus, klausosi skaitomų knygų, patys jas varto, suranda atsakymus į norimus klausimus. Bando spręsti pats, o pagalbos prašo tik tada, kai pats negali išspręsti.

Kompetencija	Sritis	Esminės nuostatos	Esminiai gebėjimai	Vaikų veiksenos	
				3–4 metai	5–6 metai
Meninė	Meninė raiška	Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.	Spontaniškai ir savitai reiškia išpūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje.	Klausosi muzikos ir gamtos garsų. Pasakoja apie juos. Dainuoja trumpas daineles, jas imituoja judesiais. Eina ratelius, muzikinius žaidimus, atlikdami judesius pagal turinį. Groja paprastais muzikos instrumentais, klausosi jų skambėjimo. Balsu ir judesiais kuria melodinius motyvus. Žaidžia vaizduojamuosius šokamuosius žaidimus. Patys žaidžia teatrą, vaidina pasakas, filmukus. Eksperimentuoja linijomis, spalvomis, formomis. Pasakoja, ką primena sukurtas darbelis.	Klausosi įvairių stilių muzikos, tylos, triukšmo, lygina jų skirtumus. Dainuoja sudėtingesnio ritmo, melodijos daineles. Groja vaikiškais muzikos instrumentais 2-3 garsų melodijas. Balsu, muzikos instrumentu kuria trumpam tekstui melodijas. Šoka ratelius. Judesius derina su muzika, keičia atlikimo greitį atsižvelgdamas į muzikos tempą, nuotaiką. Vaidina trumpas improvizacijas. Pasirenka vaidmenis. Piešdamas kuria fantastines istorijas. Eksperimentuoja, kuria įvairiomis technikomis.
	Estetinis suvokimas	Domisi, gėrasi, grožisi aplinka, meno kūriniais, menine veikla.	Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, išpūdžiais.	Dalyvauja muzikinėje veikloje, vykstančiuose renginiuose. Sako, kad nori gražiai ką nors daryti. Įvardija personažų emocines būsenas, formas. Pasako kuris darbelis jam gražiausias, kodėl.	Kalba apie patirtus išpūdžius, dalijasi savo mintimis, emocijas, pastebi veikėjų kalbos intonacijas, kostiumų, muzikos, dekoracijų detales. Stengiasi viską atlikti kuo gražiau. Pasako, kas pasisekė, rodo kitiems. Vertina savo ir kitų kūrybinę veiklą, kūrinius. Apibūdina, palygina patikusių ar nepatikusių muziką, šokį,

					dailės darbelį, vaidinimą. Saugo ir puoselėja gamtos grožį, noriai tvarko, puošia grupės aplinką. Moka tinkamai elgtis viešose vietose. Mėgdžioja gražaus elgesio pavyzdžius.
	Kūrybiškumas	Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.	Savitai reiškia savo įspūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.	Žaidimuose realybę paverčia tikrove, kasdien naudojamiems daiktams suteikia kitą paskirtį. Persikūnija į įvairius veikėjus, pasakoja naujas, netikėtas, fantastines istorijas. Atlieka bandymus su žinomomis medžiagomis.	Diskutuoja, aptaria kilusias idėjas, temas, užduotis, klausia, ieško informacijos įvairiuose šaltiniuose. Supranta, domisi, atsako į fantastinius, neįprastus klausimus. Anksčiau išbandytą medžiagą panaudoja kitaip, perkuria, tobulina veiklos galimybes. Dirba, tariasi su kitais, pateikia savo idėjas ieškant bendro sprendimo. Dalijasi įspūdžiais, kaip sekėsi dirbti kartu, kaip pavyko sukurti kažką naujo.

V SKYRIUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRIEMONĖS

Mokomieji žaidimai: domino žaidimai, garsų žaidimai, loto žaidimai, kortelių rinkiniai, pastabumo žaidimai, rankos ruošimas rašyti, skaičiavimas iki 20, skaitmenys, skaičiai, matavimo formos, formų rinkiniai, svėrimo priemonės, spalvų žaidimai, stalo žaidimai, tyrinėjimas, meistravimas, matavimo indai, prietaisai, figūrėlių rinkiniai, mikroskopai, muliažai, prietaisai, tyrinėjimo indai, smėlio laikrodis, svarstyklės, žiūronai, gaubliai, žemėlapiai, kompasai, laikrodis, kalendorius, plakatai

<http://gudragalvis.lt/parduotuve/category/245-deliojimas> **Dėliojimas:** erdvinės ir kitos dėlionės, figūrėlių rinkiniai, kaladėlės, kubeliai, mozaikos, piramidės, šviečiančios, konstruktoriai.

Siužetiniai žaidimai: erdvės, apranga, sveikata, auto-moto, gyvūnų figūrėlės, lėlės, aksesuarai joms, minkštieji žaislai, pirštinių lėlės, šeiminkavimas.

Smulkioji motorika: faktūra, tekstūra, grandinė, karoliukai, modeliavimo medžiagos, rišimas, sukimas, tikslieji judesiai, varstymas, vieliniai karoliukų rinkiniai.

Lauko, judrieji žaislai: judrieji žaidimai, smėlio žaislai, sniego žaislai, dviratukai, vandens žaislai, saugus eismas.

Elementai, medžiagos dekoruoti: akmenukai, karoliukai, įrankiai dekoruoti, lipdukai, judančios akytės, lipdukai, mozaikos, šiaudai, spaudai, veidrodėliai, veltinis, drobė, viela, vamzdeliai.

Spalvotas popierius, kartonas: baltas kartonas, balto popieriaus rinkiniai, dvipusis dvispalvis popierius, faktūrinis popierius, folija, gofruotas popierius, impregnuotas popierius, krepinis popierius, origami popierius, spalvotas popierius, kartonas, floristinės priemonės.

Formos, rėmeliai: atvirukų ruošiniai, audimo rėmeliai, daugkartinės plastiko formos, dėlionių ruošiniai, dėžutės, mediniai elementai, rėmeliai paveikslėliams, rėmeliai varstymui, trafaretai.

Lentos, molbertai, kita: celofanas, kirpimas, kirtimas, modeliai, braižyba, molbertai, paklotai, piešinių džiovyklos, prijuostės, spalvų maišymas, efektai, šviečiančios lentos.

Kanceliarinės prekės: kanceliarinės prekės, kreida, kreidutės piešimui, piešimo spalvinimo knygelės, akriliniai dažai, dekupažas, guašas, klijai, teptukai, tušas, vitražas, aliejinės kreidutės, džūstantis molis, modelinas, įrankiai modeliuoti, rašikliai.

Muzikos instrumentai: trikampiai, žvangučiai, mušamieji, dainelės CD, metalofonai, varpeliai, barškučiai.

Sporto prekės: didieji pripučiami kamuoliai, įvairūs kamuoliai, kaspiniai, kilimėliai, kūgiai, lankai, lazdos, priemonės estafetėms, rinkiniai, sportiniai žaidimai, judrieji, laisvalaikio žaidimai, kamuoliukų, suoliukai, treniruokliai vaikams.

Priemonės pedagogui: pagalbinės priemonės, pedagoginė literatūra, kompiuteris, spausdintuvas.

VI SKYRIUS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PASIEKIMAI, JŲ VERTINIMAS

Ikimokyklinės grupės pedagogas, siekdamas pažinti vaiką ir įvertinti jo pasiekimus, stebi jį, taiko pedagogo kompetencijos rėmuose apibrėžtus pažinimo metodus, padedančius išsiaiškinti vaiko turimą patirtį, savijautą, fizinę brandą, poreikius, interesus, gebėjimus, bendravimo ir veiklos ypatumus, namų kultūrinę aplinką, šeimos lūkesčius bei nuostatas į ugdymą. Vaiko pasiekimų vertinimui naudojami šie metodai:

- vaiko stebėjimas;
- pokalbis su vaikais;
- vaiko realios veiklos rezultatų analizė.

Vertinimo tikslas – pažinti vaiką, nustatyti jo pasiekimų lygį bei numatyti jo ugdymo kryptis ir uždavinius. Vertinama individualiai kiekvieno vaiko pažanga. Jo dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniais, atsižvelgiama į augimo, ugdymo bei ugdymosi sąlygas namuose.

Vertinimas yra planuojamas. Jis atliekamas du kartus per metus (rudenį ir pavasarį). Pastebėjus, kad ugdytinis sunkiai suvokia gaunamą informaciją, galimi tarpiniai vertinimai. Tai leidžia koreguoti ugdymo metodus ir formas.

Vaiko darbai kaupiami individualiuose vaiko aplankuose. Nuolat skiriama laiko individualioms tėvų konsultacijoms. Gauta informacija aptariama individualiai su tėvais ir mokytojų taryboje.

LITERATŪRA

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, 1991, Nr.23-593; Nr.63-2853.

Jungtinių Tautų vaiko konvencija, 1995, Nr.60-1501.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Klaipėda: Baltic Printing House, 2015.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa, 2014.

Monkevičienė O., Palačionienė L. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų socialinių įgūdžių ugdymo ir žalingų įpročių prevencijos programa. Vilnius: Visuomenės sveikatos ugdymo centras, 2003.

„Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“, Baltic Printing House, 2014.
